

Liitetaulukko 1. Kansallinen terveysindeksi: osaindeksien tietosisällöt ja tietolähteet

Sairastavuuden osaindeksit

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
Syöpäsairaudet* Sotkanet: Syöpäindeksi (ind. 5643 ja 5644)	Tarkasteluvuoden aikana todettujen uusien syöpätapausten ilmaantuvuus (lukuun ottamatta muita ihosyöpiä kuin melanooma), ICD10-koodit C00-96, D06, D09.0-1, D30, D32-33, D41-43, D45-D47, D76, N87.2 koko väestössä.	<ul style="list-style-type: none">Syöpärekisteri (THL)Väestörakenne (Tilastokeskus)	<p>Syöpärekisteri on väestöpohjainen ja kansallinen rekisteri. Laatuseroste: https://syoparekisteri.fi/tilastot/tilastokuvaus-ja-laatuselosteet/</p> <p>Muut ihosyövät kuin melanooma jätettiin pois, koska näiden aiheuttama kuormitus kuntien terveydenhuollolle on pääosin vähäinen. Ihomuutoksen poisto on samalla diagnostinen ja hoitava. Lisäksi samat henkilöt saavat toistuvia ihosyöpiä, eikä niistä aina tule edes diagnostista vahvistusta, jolloin rekisterin kattavuus muiden ihosyöpien kuin melanooman kohdalla on todennäköisesti aliarvio.</p> <p>Rajoitukset:</p> <ul style="list-style-type: none">Indeksi ei huomioi syöpien uusiutumista eikä eri syöpätauteihin liittyviä eroja syöpien hoidettavuudessa ja syöpäkuolleisuudessa.Keskimääräistä korkeampi syöpäindeksi voi kertoa paitsi suuresta syöpäsairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella on onnistuttu syövän varhaisdiagnostiikassa.

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
<p>Sepelvaltimo- tauti*</p> <p>Sotkanet: Sepelvaltimotauti- indeksi (ind. 5645 ja 5646)</p>	<p>Tarkasteluvuoden aikana sairaalahoitoon (ICD 10-koodit I20.0, I21-I22) tai kuolemaan johtaneiden sepelvaltimotautitapahtumien (ICD10-koodit I20–I25, I46, R96, R98) ilmaantuvuus ikäryhmässä 35–79-vuotiaat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit (THL) • Kuolemansyyt (Tilastokeskus) • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Kuolemansyytilasto, laatuseloste: https://www.stat.fi/tilasto/dokumentaatio/ksyyt</p> <p>Erikoissairaanhoidon tilastot, laatuseloste: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh</p>
<p>Aivoverisuonien taudit*</p> <p>Sotkanet: Aivoverisuonitauti- indeksi (ind. 5647 ja 5648)</p>	<p>Tarkasteluvuoden aikana sairaalahoitoon tai kuolemaan johtaneiden aivoverenkiertohäiriöiden ensikohtausten (ICD10-koodit I60–I64 paitsi I63.6) ilmaantuvuus ikäryhmässä 35–79-vuotiaat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit (THL) • Kuolemansyyt (Tilastokeskus) • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Kuolemansyytilasto, laatuseloste: https://www.stat.fi/tilasto/dokumentaatio/ksyyt</p> <p>Erikoissairaanhoidon tilastot, laatuseloste: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh</p>

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
<p>Tuki- ja liikuntaelin-sairaudet*</p> <p>Sotkanet: Tuki- ja liikuntaelinsairaus indeksi (ind. 5649 ja 5650)</p>	<p>Indeksissä työkyvyttömyyseläkkeen saajista (ikäryhmässä 16–64-vuotiaat) huomioidaan eläkkeet, joiden perusteena on ICD-10 diagnoosikoodi M00–M99. Erityiskorvausoikeuksista huomioidaan koodit 202, 313 tai 281, eli koko väestössä henkilöt, joilla on tarkasteluvuoden aikana ollut reumalääkkeiden erityiskorvausoikeus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eläketilastot (Eläketurvakeskus ja Kela): Työkyvyttömyyseläkettä saavat • Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista (Kela) • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Indeksi kattaa henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä.</p> <p>Tilasto Suomen eläkkeensaajista, laatuseloste: https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ja-ennusteet/tilastot/kaikki-elakkeensaajat/</p> <p>Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista, laatuseloste: https://tietotarjotin.kela.fi/tilasto/2855926/tilasto-laakkeiden-korvausoikeuksista?types=tilasto&page=2#laatuseloste</p> <p>Rajoitukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indeksi kuvaa pitkäaikaisten ja kuormittavimpien TULE-sairauksien esiintyvyyttä vain työkyvyttömyyseläkkeiden ja reumalääkkeiden erityiskorvausoikeuksien osalta. • Hoitoilmoitustiedoista ei saatu riittävän kattavaa tietoa TULE-sairauksista, joista merkittävä osa jää tämän indeksitarkastelun ulkopuolelle.

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
<p>Mielenterveyden häiriöt*</p> <p>Sotkanet: Mielenterveysindeksi (ind. 5651 ja 5652)</p>	<p>A) Itsemurhat: Tarkasteluvuoden aikana itsensä vahingoittamisen (ICD10-koodit X60–X84) vuoksi sairaalahoitoa saaneet tai itsemurhan tehneet 13 vuotta täyttäneessä väestössä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit (THL) • Kuolemansyyt (Tilastokeskus) • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Kuolemansyytilasto, laatuseloste: https://www.stat.fi/tilasto/dokumentaatio/ksyyt</p> <p>Erikoissairaanhoidon tilastot, laatuseloste: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh</p> <p>Rajoitukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoitoilmoitusrekisterin tietoihin itsemurhayrityksistä tulee suhtautua varauksella, sillä alueittaiset erot voivat osin johtua erilaisista käytännöistä kirjattaessa itsensä vahingoittamisen takia hoidettujen henkilöiden tietoja.
	<p>B) Psykoosit: Tarkasteluvuonna psykoosin (vaikeat psykoosit ja muut vaikeat mielenterveyden häiriöt, vaikeahoitoinen psykoosi) takia myönnettyjen lääkkeiden erityiskorvausoikeuden (Kelan koodi 112) haltiat koko väestössä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista (Kela) • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista, laatuseloste: https://tietotarjotin.kela.fi/tilasto/2855926/tilasto-laakkeiden-korvausoikeuksista?types=tilasto&page=2#laatuseloste</p>

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
	<p>C) Työkyvyttömyyseläkkeet: Tarkasteluvuonnamielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden (ICD10-koodit F03–F99, pl. F10 ja F70–F79) vuoksi työkyvyttömyyseläkettä työtai kansaneläkejärjestelmästä saaneet ikäryhmässä 16–64-vuotiaat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eläketilastot (Eläketurvakeskus ja Kela): Työkyvyttömyyseläkettä saavat • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myönnetyt eläkkeet ja määräaikaiset kuntoutustuet.</p> <p>Tilasto Suomen eläkkeensaajista, laatuseloste: https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ja-ennusteet/tilastot/kaikki-elakkeensaajat/</p>
<p>Muistisairaudet*</p> <p>Sotkanet: Muistisairausindeksi (ind. 5655 ja 5656)</p>	<p>Muistisairauksien yleisyys 30 vuotta täyttäneessä väestössä tarkasteluvuonna. Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit F00–F03, F05.1, F10.73, F11.73, F14.73, F16.73, F18.73 ja F19.73, G30.0–G30.9, G31.0–G31.8 ja G91.2. Perusterveydenhuollon lääkärikäynneistä huomioidaan lisäksi ICPC-2-käyntisykkoodi P70. Lääkeostotiedoista huomioidaan ATC-luokituksen lääkeainekoodi N06D.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit (THL) • Sairausvakuutuksesta korvattavat lääketoimitukset (Kela) • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon tilastot, laatuselosteet: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh</p> <p>https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/perusterveydenhuolto</p> <p>Sairausvakuutuksesta korvattavat lääketoimitukset, laatuseloste: https://tietotarjotin.fi/tilasto/2857522/tilasto-sairausvakuutuksesta-korvattavista-laaketoimituksista#laatuseloste</p>

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
<p>Keuhkosairaudet</p> <p>Sotkanet: Keuhkosairaus- indeksi (ind. 5657 ja 5658)</p>	<p>Astman, keuhkohtaumataudin ja uniapnean yleisyys 20 vuotta täyttäneessä väestössä tarkasteluvuonna. Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit J44–J45 sekä G47.3. Perusterveydenhuollon lääkärikäynneistä huomioidaan lisäksi ICPC-2-käyntisyykkoodit R95 ja R96. Lääkkeiden eirtyiskorvausoikeuksien saajista huomioidaan oikeuskoodit 203, 251, 297, 344, 395 ja 348.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit (THL) • Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista (Kela) • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon tilastot, laatuselosteet: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/perusterveydenhuolto</p> <p>Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista, laatuseloste: https://tietotarjotin.kela.fi/tilasto/2855926/tilasto-laakkeiden-korvausoikeuksista?types=tilasto&page=2#laatuseloste</p>

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
<p>Diabetes</p> <p>Sotkanet: Diabetesindeksi (ind. 5661 ja 5662)</p>	<p>Diabeteksen yleisyys koko väestössä tarkasteluvuonna. Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit E10–E14. Perusterveydenhuollon avokäynneistä huomioidaan lisäksi ICPC-2-käyntisyykkoodit T89 ja T90. Lääkeostotiedoista huomioidaan ATC-luokituksen lääkeainekoodi A10 ja lääkkeiden erityiskorvausoikeuksista oikeuskoodit 103, 215, 250, 285, 295, 346, 3011 ja 3022.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit (THL) • Sairausvakuutuksesta korvattavat lääketoimitukset (Kela) • Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista (Kela) • Väestörakenne (Tilastokeskus) 	<p>Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon tilastot, laatuselosteet: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh</p> <p>https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/perusterveydenhuolto</p> <p>Sairausvakuutuksesta korvattavat lääketoimitukset, laatuseloste: https://tietotarjotin.fi/tilasto/2857522/tilasto-sairausvakuutuksesta-korvattavista-laaketoimituksista#laatuseloste</p> <p>Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista, laatuseloste: https://tietotarjotin.kela.fi/tilasto/2855926/tilasto-laakkeiden-korvausoikeuksista?types=tilasto&page=2#laatuseloste</p>

Sairausryhmät	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
Alkoholisairaudet Sotkanet: Alkoholisairastavuusindeksi (ind. 5659 ja 5660)	Tarkasteluvuoden aikana alkoholin liikakäyttöön liittyvän sairauden tai muun tilan vuoksi hoitoa saaneet henkilöt koko väestössä. Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit F10, E24.4, G40.51, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.00, K86.01, K86.08, Q86.0, Y91, T51, X45. Perusterveydenhuollon avokäynneistä huomioidaan lisäksi ICPC-2-käyntisykkoodit P15 ja P16, ja sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä hoitoon tulon syykoodi 71. Lääkeostotiedoista huomioidaan ATC-luokituksen lääkeainekoodit N07BB01, N07BB04, N07BB05.	<ul style="list-style-type: none"> Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit (THL) Sairausvakuutuksesta korvattavat lääketoimitukset (Kela) Väestörakenne (Tilastokeskus) 	Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon tilastot, laatuselosteet: https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/esh https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/perusterveydenhuolto Sairausvakuutuksesta korvattavat lääketoimitukset, laatuseloste: https://tietotarjotin.fi/tilasto/2857522/tilasto-sairausvakuutuksesta-korvattavista-laaketoimituksista#laatuseloste

*Muutos tietosisällössä ja/tai hoitoilmoitustietojen määrittelyissä rajoittaa tiedon vertailukelpoisuutta aiempaan THL:n sairastavuusindeksin osaindeksiin.

Sairastavuuden indeksien väestösuhteutus ja ikävakiointi on toteutettu Tilastokeskuksen väestörakennetilastosta saatavan keskiväkiluvun perusteella. Ikävakiointissa on käytetty koko maan väestörakennetta, joka on määritetty Kansallinen terveysindeksi -tilaston viimeisimmän kolmevuotisjakson perusteella (2019–2021). Ikävakiointi on toteutettu 5-vuotiskäryhmittäin luokitellulle aineistolle.

Väestörakennetilasto, laatuseloste: <https://stat.fi/til/vaerak/laa.html>

Työkyvyttömyysindeksi

Indeksi	Tietosisältö	Tietolähde	Laatu ja kattavuus
<p>Työkyvyttömyysindeksi</p> <p>Sotkanet: Työkyvyttömyysindeksi (ind. 5663 ja 5664)</p>	<p>Indeksivuoden aikana Suomessa asuneet 16–64-vuotiaat henkilöt, jotka ovat saaneet täyttä työkyvyttömyyseläkettä, osatyökyvyttömyyseläkettä, sairauspäivärahaa vähintään 3 kuukauden jakson tai myönteisen ammatillisen kuntoutuspäätöksen.</p> <p>Väestö- ja ikävakiointi on toteutettu Kelan väestötilaston tiedoilla. Väestötilasto sisältää indeksivuoden seuraavan vuoden tammikuun lopun tilanteen. Ikävakiointi on toteutettu viisi-vuotisikäryhmittäin.</p> <p>Indeksivuosi koostuu tilastointivuoden ja kahden edellisen vuoden tietojen keskiarvona. Kuntaliitostilanteissa kunta on huomioitu indeksivuoden mukaisesti.</p>	<p>Tilasto Suomen eläkkeensaajista (SVT) - Eläketurvakeskus (etk.fi)</p> <p>Tilasto sairauspäivärahoista Kelan tietotarjotin</p> <p>Tilasto Kelan kuntoutuksesta Kelan tietotarjotin</p> <p>Kelan väestötiedot</p>	<p>Tilasto Suomen eläkkeensaajista, laatuseloste: https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ja-ennusteet/tilastot/kaikki-elakkeensaajat/</p> <p>Sairauspäiväraha-tilasto, laatuseloste: https://tietotarjotin.fi/tilasto/2856248/tilasto-sairauspaivarahtoista#laatuseloste</p> <p>Kelan kuntoutus -tilasto, laatuseloste: https://tietotarjotin.fi/tilasto/2708137/tilasto-kelan-kuntoutuksesta#laatuseloste</p> <p>Henkilö tilastoidaan vain yhteen indeksiin osaan, jonka päättelyjärjestys on seuraava:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen 2. Osatyökyvyttömyyseläkkeen saajat 3. Sairauspäivärahaa vähintään 3 kuukauden jakson saaneet 4. Myönteisen ammatillisen kuntoutuspäätöksen saajat <p>Rajoitukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osatyökyvyttömyyseläkkeen sekä myönteisen ammatillisen kuntoutuspäätöksen saajat ovat indeksiin laskennassa vain puolikkaalla painoarvolla.

			<ul style="list-style-type: none">• Ei sisällä henkilöitä, jotka eivät ole tarkasteluvuotena asuneet vakituisesti Suomessa.• Suurin indeksin ryhmistä on työkyvyttömyyseläkkeen saajat, joten sillä on suurin painoarvo indeksissä. Ammatillisen kuntoutuspäätöksen saaneita on määrällisesti selvästi vähiten ja heillä on indeksissä puolikas paino, joten ammatillinen kuntoutus vaikuttaa indeksin arvoon vähiten.
--	--	--	---